

ALEX GRAFIX GALLERIA

Keskustie 25, Hämeenkoski
Psykiatrin vastaanotto
Kuvataidetta, kirjoja

Uutuuskirja, josta puhutaan! **JOHANNEKSEN PORSAA**

2000-luvun kovin satiiri
Keskuspankissa 30 euroa
postitse 35 euroa



SYNAPTORI



Oikeutta toisin ajatteleville?

Vallankäytölle on ominaista toisin ajattelevien torjunta. Kun tunnetaan vain vallanpitäjien mielipide, ja muusta ei kuulu mitään, syntyy kaikkien hyväksymä totuus kuin itsestään. Sitä ei tarvitse perustella eikä puolustaa.

Kansan pitäminen tosiasioista tietämättömänä on hallitsijoiden unelma. Tyhmää kansaa on helppo hallita.

Johanneksen Porsaat-kirjassani koululaitoksen pilaaminen esitettiin keinona possuporukan hallitusvaltaan pääsylle. Kirja on rankka satiiri. Vitsit lentelevät ja fantasia laukkaa, mutta ajattelevainen lukija voi rymityksessä erottaa hartaan pyrkimyksen irvailla suomalaista todellisuutta.

Kun Neuvostoliitto oli voimissaan, suomettuminen oli välttämätöntä maailman toiseksi mahtavimman valtion naapurina. Suomettuminen vietiin äärimmäisyyksiin, liehittelyksi, ”rähmälleen

menoksi.”

Suomalaiset vallankäyttäjät hoksasivat suometumisessa sisäpoliittisen vaikuttamisen mahdollisuudet! Suhtautuminen poliittisiin vastustajiin meni tätä rataa: ”Meillä on hyvät suhteet Neuvostoliittoon. Jos vastustat meitä, Suomi tuhoutuu. Silloin olet maksimaalisesti syyllinen! Siis, suu kiinni!”

Ei ollut väliä asiayhteydellä Neuvostoliittoon. Kyseessä oli toisin ajattelevien henkinen likvidointi.

Suomessa heitä ei tarvinnut tappaa eikä panna vankilaan. Eristäminen yhteiskunnallisesta päätöksenteosta toteutettiin muilla keinoilla, esimerkiksi vaaralliseksi leimaamalla.

Neuvostoliitto oli ja meni, mutta perinteet elävät Venäjällä ja Suomessa. Venäjällä väärin ajattelevat heitetään ikkunoista kadulle. Suomessa heidät pudotetaan leimaamalla hylkiöiksi. Se

käy helposti, esimerkiksi jos vastustaa yltiöfeminismia, johon kuuluu raivokas yritys leimata tavalliset valkoiset miehet punaniskaisiksi heteropaskiaisiksi.

Vaikuttamista on myös pelon lietsonta. Se toteutetaan aiheettomilla syytöksillä, joita edustaa Tomi Metsäketoon kohdistetut herjat. Vainoojat saivat esittää perättömiä juttuja, ja uhrin täytyi todistaa syyttömyytensä. Kunnianloukkaus oli ilmeinen. Huomionarvoista on, että rikolliset eivät joutuneet maksamaan muita korvauksia kuin oikeudenkäyntikulua. Takuulla heidän uhriensa kärsi!

Ennen käytettiin neukkukorttia toisin ajattelevia vastaan. Nyt käytetään naiskorttia. Jos hallitusta arvostelee holtittomasta taloudenhoidosta, asiallisen asian esittäjä leimataan naisvihamieliseksi.



Jyrki Joensuun kirjallinen elämäntyö

680 sivua Uskomaton runsaudensarvi
Kirjan heikkous: Ne jotka eivät ole sitä lue, jäävät monipuolista lukuelämäystä vaille.

Lukuohje

Yksi luku päivässä, kuukaudessa pääset loppuun. Sitten aloitat uudestaan.

Ne, jotka lukivat romaanin kahdesti, sanoivat, että toinen lukukerta oli paras - ja kolmas vielä parempi.

Se ei tyhjene yhdellä lukemisella.

Hämeenkosken Keskuspankissa 20 euroa, Postitse 30 euroa
Mistään muualta et saa tätä ainutlaatuista romaania.
Tilaukset jyrki.joensuu@jkjoensuu.fi

Synaptori nro 7/2022 sisältö

**Mä mistä löytäisin
sen Ladan...**
sivu 2

**Keskuspankki on
maksuton taide-
näyttely ja taide-
kauppa**
sivu 3

**Anna joululahja,
joka on
mittaamattoman
arvokas**
sivu 4

**Toimiston
ergonomia**
sivu 5

**Somessa kohdattua
luovuutta**
sivu 6

**Jyrkin Kirjakulma
Lukutikki**
on tikku ja kirja
sivu 7

**Väapeli opetti
suomen kieltä**
sivu 8

**Päätöimittäjä
Jyrki Joensuu**

Postiosoite:
jyrki.joensuu@jkjoensuu.fi

Mä mistä löytäisin sen Ladan...

Jos ihminen ei muuten tiedä, että kehitys kehittyä, hän saa siitä todisteen vaihtaessaan autoa. Uudessa autossa on neljä samankaltaisuutta aikaisempien kanssa: neljä pyörää.

Tappava nopeuden säädin

Edellinen autoni oli hieno, ja pian vaihdoin sen mahdollisimman helppoon. Vuoden kuluessa en jaksanut opiskella nopeuden säädön 6-sivuisia ohjeita.

Kerran ohituksessa auto ei kiihtynyt, vaikka survoin kaasupolkimen pohjaan. Oli nopeuden rajoitin päällä! En ole sellaista tarvinnut, enkä tietääkseni laittanut toimimaan. Rajoittimen ansiosta jouduin hilkkua vaille ikuisuuteen.

Hankin halvemman auton, jolta turhaan toivoin yksinkertaisuutta. Auto pursui digitaaleja ja kompuutereita.

Yksi toiminta puuttui

Valvontalaitteet kyttäsivät ja moittivat piipityksillä, jos en toiminut auton mielen mukai-

sesti. Esimerkiksi: ehkäisen tiepinnan kulumista urille ajamalla lähellä tien reunaa. Ei passaa! Auton valvova silmä heräsi: Piip-piip-piip! Auto kai kuvitteli, että ajan ojaan. Ei se uskonut, että olen pysynyt tiellä 50 vuotta. Reunaviivaa sai lähestyä 20 cm päähän. Meni aikaa etsiessä tämän piipityksen poistotoimintaa.

Toimintoja oli liikaa, mutta ajovalojen automaattinen sammutus puuttui. Sukulaisnainen jätti auton pariksi päiväksi autohalliin lähtiesään junamatkalle. Takaisin palattuaan hän soitti: ”Auton lukko on mennyt epäkuuntoon.”

Lähdin todistamaan, että olen mies paikallani, ainakin joskus. Elektronisessa avaimessa vilkkui valo, mutta autossa ei vilkkunut mikään, ja ovet eivät auenneet.

Läpäisin älykkyystestin: Sain avaimesta vedetyksi esiin metallipuikon, tiirikän, jolla pääsin kuljettajan ovesta sisään. Valot olivat päällä, mutta pimeinä. Diagnostiikka: Akku oli tyhjentynyt, ja siksi ovien sähkölukot eivät

auenneet.

Akussa on sähköä!

Missä on akku? Noin 30 erilaisen auton konepellin kokemus ei riittänyt sen avaamiseen. Täytyi lukea auton ohjekirjaa! Akku oli farmarin tavaratilan takaperäkulmassa. Autossa oli sähköä, koska se oli hybridi, mutta se pihtaili eikä antanut sähköä edes itselleen.

Hain kaksi akkulaturia kotoa 30 km päästä. Pysäköintihallin pistokkeesta sain virtaa. Koska auton ovet – myös takaluukku – olivat sähköisesti lukitut, akun luokse piti mönkiä kuljettajan istuimen ja takapenkien ylitse. Jospa tällaisen voimistelun avulla sukulaisnainen kieroisti motivoi lahtumaan ja pysymään notkeana? Onneksi työskentelin nuorena kaivoksessa.

Tiukkaa teki, ja pimeää oli auton takanurkassa. Jotain rutisi allani. Kuvateoksen lasi hajosi. Tavaratilan pohjan sain osaksi auki, vaikka rönnötin sen päällä, ja hämmötti kohde. Pimeässä kytkin akkulaturin liittimet napoihin

ja yhdistin virran. RÄKS! Salama välähti ja laturi simahti. Mikään muu ei räjähtänyt, paitsi minä vähän.

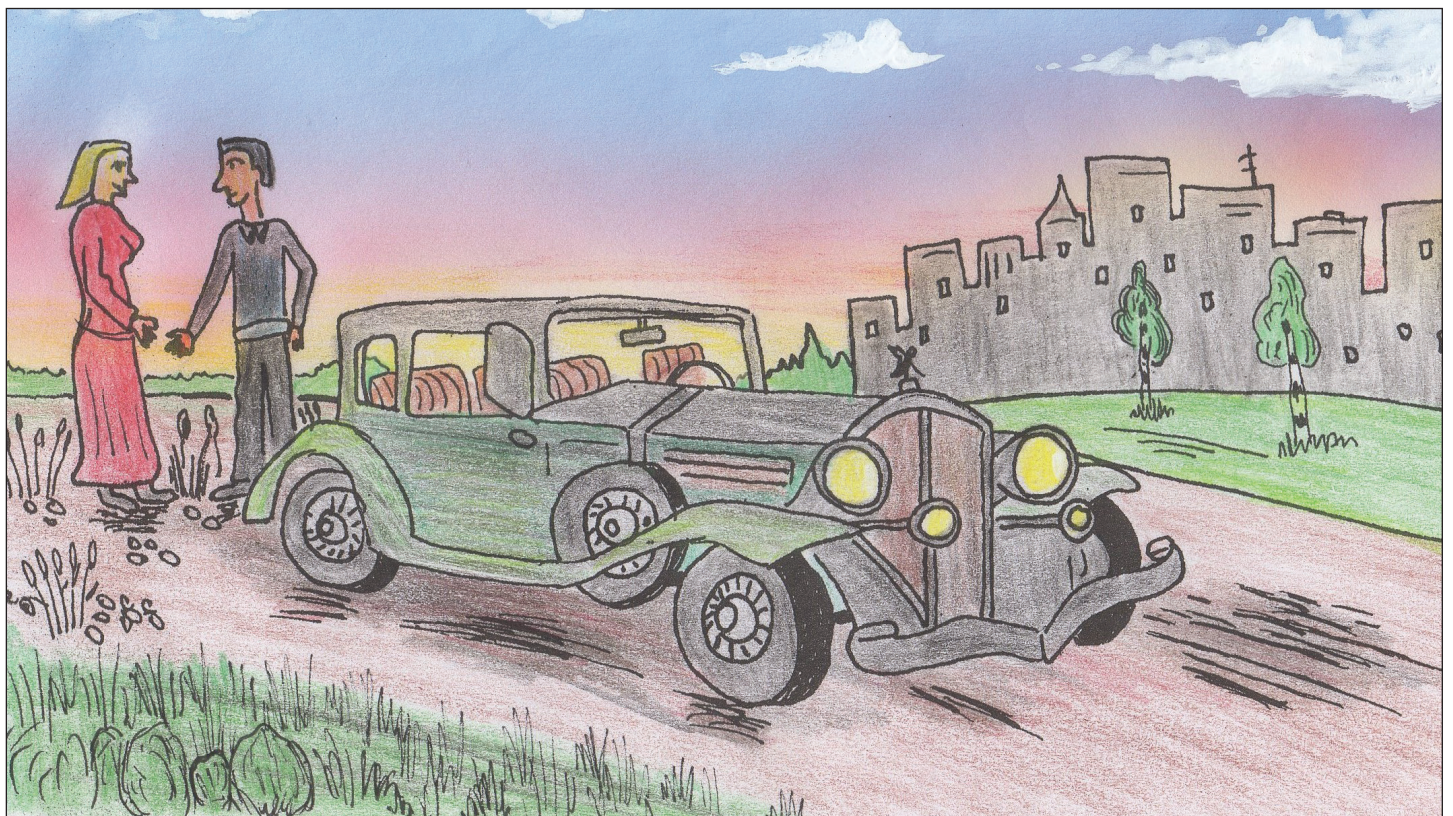
Mistä löydän vanhanaikaisen...

Varauduin ottamaan mukaan toisenkin laturin. Elektronikkassa näet mikään ei toimi niin kuin pitää. Akku alkoi latautua. Naishenkilö lopetti ihailevan (oletan) katselemisensa ja kiskoi minut jaloista vetäen hallin lattialle.

Päivän mittaan akku ei ottanut virtaa. Tilattiin hinausauto. Hinausmies – ihme-ekspertti – sai moottorin käymään, ja auto latasi taas itse akkuaan.

Auton tietokoneet olivat järkytyksestä sekaisin. Ovet lukittuivat itsestään, ajovalot paloivat pyytämättä ja monitorit, pienet televisiot, vilauttelivat sekopäisiä viestejä. Vähitellen elektroniikka tuli tolkkuihinsa.

Tuttu kappale ”Mä mistä löytäisin sen laulun...” muuntui unelmaksi: ”Mä mistä löytäisin sen auton, Ladan vanhanaikaisen...”



Koska Ladan kuvaa ei ollut saatavilla, tässä on vastaava auto, vähän elektroniikkaa. Aleksis Joensuun kuvitusta Teneriffan Kissat -kirjasta.

Keskuspankki on maksuton taidenäyttely ja taidekauppa

Voit tutustua kaikessa rauhassa näyttelyyn ilman mitään ostovelvoitetta!

Taidenäyttelyssä on esillä Aleks Joensuun kuvateoksia useilla tekniikoilla, akvarelleja, öljyvärimaalauksia, grafiikkaa kehystettynä ja vedoksina, joihin ostaja hankkii mieleisensä kehykset.

Näyttelyyn ei ole pääsymaksua, mutta teokset ovat myös myytävänä, jos halu saada mieluinen kuva omaan kotiin kasvaa hallitsemattomaksi. On kuvia, joiden katsomiseen ei koskaan kylälästy - päinvastoin.

Aittoa taidetta edullisesti! Kalleimmat teokset 400 euroa.

Pieniä, moneen makuun ja ympäristöön sopivia kuvia muutamalla kympillä.

Postikortteja 2 euroa/kpl.

Tammikuun 2023 loppuun saakka erikoisosasto Pilsenin kansainvälisessä biennalessa esillä olleita grafiikan isoja vedoksia, jotka saivat kunniamaininnan ja julkaisemisen korkeatasoisessa kuvakoosteessa.

Palkintotyöt ovat Aleks Joensuun puupiirroksista kehittämällä tekniikalla vedostettuja. - Miten nämä on tehty? Ihmettelivät ensimmäiset katsojat. Parasta on nähdä alkuperäisinä itse, ei pelkästään kuvissa.



Anna joululahja, joka on mittaamattoman arvokas

Jos piirustelet oman sievän joulukortin, saat jo homma-
tuksi puolet joululahjoista.
Itse tehty on aina arvokasta!

Jos kirjoitat korttiin, että
siihen liittyy myös uusi auto,
osoitat ihailtavaa anteliai-
suutta. Auto maksaa 55.000
euroa.

Koska kortin saajalla ei ole
ajokorttia, jätit auton kaup-
paan hänen etunsa nimissä.

Sitä paitsi, minkä hintainen
lahja on oikeastaan kallis?
55.000 euroa ei ole raha eikä
mikään miljonäärille. Mistä
sen tietää, kuinka paljon
ihmisillä on rahaa jemma-
sa? Parasta on antaa jotain
mittaamattoman arvokasta,
sellaista, jolle ei ole olemassa
euroina määriteltävää hintaa.

Synaptori tarjoaa Sinulle
ratkaisun: Anna minut, anna
Synaptori.

Anna tieto, mistä lahjan
saaja löytää Synaptorin.

Näin helposti: Googleta
Synaptori.

Avaa Arkistot.

Siellä käytössä on 200 mie-
lenkiintoista ja hauskaa, aja-
tuksia herättävää artikkelia.
Ja lisää tulee vuonna 2023
yhdessä Synaptorin kuukausi-
vauhdilla. Ei maksa mitään.

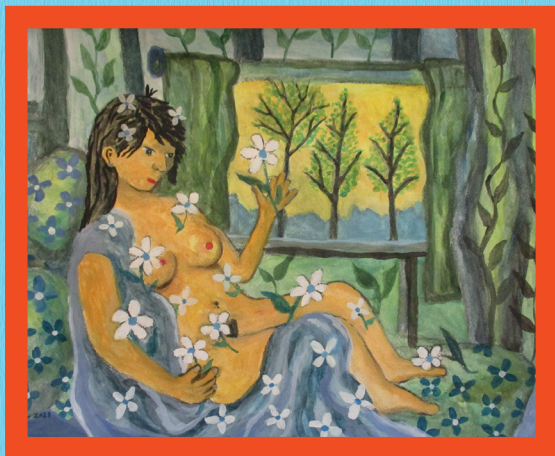
Jos lahjan saaja on köy-
hä, hänen kannattaa lukea
aikaisemmin ilmestyniestä
Synaptoreista sarjaa Yhden
Euron Kokki. Tarjoat tällä
vinkillä tuplalahjan hänelle.

Jos lahjan saaja on sitä tai
tätä tai jotain muuta, aina
hänelle löytyy Synptoreista
sopivaa.

Kaksi poikkeusta on main-
nittava. Huumorintajuttomil-
le ja tyhmillä Synaptorit eivät
sovi. Heille lahjoitat kinkun
heti tammikuun puolivälissä.
Silloin sen saa edullisesti.
Kinkun hyödyntämiseen ei
tarvitse edes osata lukea.



Johanneksen Porsaat



Michele Rabelani, Tuomas Flinkström
Toim. Jyrki Joensuu

J&K Joensuu Oy

Jyrki Joensuun humoristinen, keskiaikaisen
naurun läpitunkema pienoisoromaani

Johanneksen Porsaat

2000-luvun huikein satiiri Suomessa.

Sidottu, 155 sivua

Mielikuvituksen riemujuhlaa

Kirjassa satiirin perinteet heräävät henkiin!

Hurjaa, huumorilla läpivärjättyä kertontaa
Syvällisillä sisällöillä vahvistettu:

Jumalan ja Paholaisen ikuinen taistelu,
elämän tarkoitus.

Ainutlaatuinen kirja,

jota kukaan ei kykene matkimaan.

Johanneksen Porsaita ei ole uskallettu edes
missään arvostella.

Vain Hämeenkosken Keskuspankissa
30 euroa

Postitse 35 euroa,
tilaukset jyrki.joensuu@jkjoensuu.fi

Toimiston ergonomia

1980-90-luvulla tein kymmeniä koulutusvideoita työperäisten haittojen ehkäisemiseksi. Sain Suomen Ergonomiayhdistyksen palkinnon ”tunnustuksena merkittävästä panoksesta ergonomian kehittämisessä ja soveltamisessa”.

Video-ohjelmiin Näyttöpäätetyö, ja Näyttöpäätetyö ja näkeminen sain apua parhailta asiantuntijoilta.

Ergonomian perusasiat ja ihmisen näköaisti eivät muutu niin kauan kuin tämä laji tekee töitään toimistoissa.

Psykiatrina olen tehnyt ”toimistotyötä” keväeseen 2022 saakka. Ergonomi-eksperttinä olen kärsinyt kamalasti! Myötätuntoa, olkaa hyvät! Huomaan valistusponnisteluni valuneen hukkaan, ja oma niskakin tuli kipeäksi.

Kotona työhuoneessani on ihanteellinen työpiste. Kalusteet ovat Lundiaa, joka on muassani liikkunut 40 vuotta. Ne säädän tarpeisiini.

Läppäriä inhoan. Se ei ole toimistotyökalu. Läppäri on elementissään rakennustyömaalla tai metsäkoneen ohjaamossa. Sen näppäimistö on surkea ja kuvaruutu liian pieni.

Toimistossa käytän isoa näyttöä. Sijoitan tärkeimmät välineet, näytön, näppiksen ja hiirulaisen sopivasti. Molemmilla käsillä on lepopaikka pöytätasolla. Kahvikupille on paikkansa hyllyllä. Tuolin hankalat kyynärtuet heitin menemään.

Minulla on lähinäössä häikkää, jota ei voi korjata laseilla. Siispä kirjoittaessani, kuten nyt, laitan fontiksi Timesin, ja pistekoko on 14. Pienennän vasta kun juttu on valmis.

Times on helppolukuisin, selkein tekstityyppi.

Antikva-tyyppiset fontit, kuten Times, ovat 20% nopeammin luettavia kuin groteskit. Aika on rahaa.

Tuolissa istuessa kyynärnivelt ovat jokseenkin suorassa kulmassa.

Ihmisen biologinen lähi-



katselusuunta on alaviisto. Niin minullakin. Katselen näyttöä samalta etäisyydeltä kuin lukiessani papereita. Ei tarvita näyttöpäätelaseja!

Käytän mielelläni paperisia välitulosteita. Tulostin on käden ulottuvilla eikä vie tilaa pöydältä. Puuhailen myös

muistitikuilla. Ne ovat käden ojennuksen etäisyydellä.

Toisessa kuvassa on kallis, työterveyshuollon ohjeistama työpiste. Siitä ei puutu mitään vikaa.

Näyttö on liian leveän pöytätason toisella puolella sy-

vennyksessä, josta sitä ei voi siirtää lähemmäksi. Pöydän merkilliset pehmikkeet ja tuolin ulokkeet törmäävät ja estävät siirtymisen lasketäisyydelle. Siksi olen rähmälläni. Niska kipeytyy tunnissa, vaikka siinä ei ole vikaa. Vika on ergonomiassa!

Somessa kohdattua luovuutta

Face Book on kevyt harrastukseni. Siellä on hauska poiketa, kun pitkäjänteinen työskentely tökkii. Kaikenlaista mielenkiintoista tulee kohdatuksi.

FB:n sattumia

Ihmettelen ihmisten kiinnostusten moninaisuutta ja reaktioita. Valheet, luulot, ennakkoluulot ja hurjat, härskit kannanotot kertovat mitä kaikkea ihmisten päissä pyörii. Kodikasta, herttaista on huomata, miten pieni ja hyvin hallittu on monen ihmisen oma maailma.

Joskus hätkähdän. Kuten tässä:

”Tiedän, että pääni sisällä kuuluvat äänet eivät ole todellisia, mutta hitto vie, niillä on usein hyviä ideoita.”

Kirjoitin kommentin:

Hitto vie, lauseissa asuu suuri viisaus!

Luovuus perustuu tilapäiseen hulluuteen, sukellukseen mielen outoihin sopukoihin, joissa tiedostaminen ja järki eivät häiritsevästi eli rajoittavasti häärää.

Jotta tapahtumasta voi olla hyötyä, siis tulla jonkinmoinen tulos, sukelluksesta on palattava maan pinnalle, vain oivalluksen muisto eväinä.

Claes Andersson luennoi

Luovuudesta Claes Andersson piti esityksen Helsingin yliopiston tietokirjoittajakurssilla vuonna 1989. Toimin kolme vuotta näiden ”häikäilemättömän elitististen kurssien” johtajana ja opin paljon luennoitsijoilta.

Näiden Osmo A. Wiion perustamien kurssien maine oli aikoinaan niin hyvä, että luennoitsijoiksi suostuivat kaikki. Minun johtajakaudellani reivasin kolmiviikkoista koulutusta learning by doing-linjalle, mutta totta kai korkeatasoisten luennoitsijoiden osuus tarvittiin.

Psykiatri, runoilija, kirjailija, muusikko ja poliitikko Andersson piti luennon, jonka pääasiat jäivät pysyvästi muistiini. Esityksen ydin oli hieman kammottava. Jotta pystyy tuottamaan jotain ihan uutta, sanalla sanottuna ”luovaa”, kirjoittajan pitää irrottautua realiteeteista.

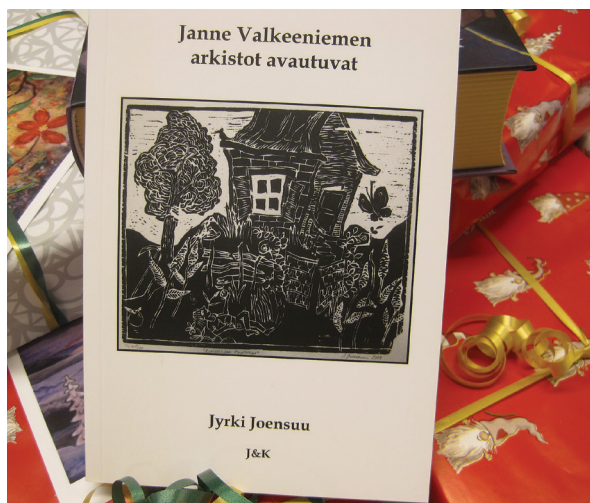
Vanhoilta pohjilta ja tutuista tiedoista ei synny mitään täysin erilaista, uutta. Ja sitä on luova työ. Eipä ollut Jumalallakaan malleja, kun hän

loi maailman.

Luovuus ja hulluus?

Psykiatriassa realiteettien menetys on paha juttu, ja sitä kuvataan käsitteellä psykoosi. Se on mielenhäiriön vaikein muoto, sekoaminen, hulluksi tuleminen. Psykoottisia tiloja ovat taiteilijat tavoitelleet käyttämällä huumeita. Yleensä täydessä psykoosissa mikään ei suju, koska kaikki tuloksellinen toiminta edellyttää järjestyksen säilyttämistä.

Luovan työn tekijän pitää siis sukeltaa hulluuteen, jotta hän pystyy saamaan aikaan jotain aidosti uutta. Mutta hänen on kyettävä siltä seikkailultaan palaamaan järkevään todellisuuteen. Muuten koko homma jää sekoiluksi vain.



Valkeeniemen arkistot avautuvat

Suurteos Janne Valkeeniemi, lääkäri, ihminen, ja päättyy päähenkilön kuolemaan. Pakinakokoelman alussa Jyrki Joensuu paljastaa, että kyseessä oli väärinkäsitys, henkilötietojen sekaannus ensiavussa. Janne Valkeeniemi oli hengissä, kurjassa kunnossa tapaturman jäljiltä, ja tarmoa täynnä. Janne houkutteli Jyrki Joensuun julkaisemaan arkistonsa aarteita, pakinoita. Jyrki suostui. Tässä tulos.

Nidottu 144 sivua.

Vain Hämeenkosken Keskuspankissa 10 euroa. Ei postituskia.

Totuus sotalaiva Moskvan uppoamisesta

Jyrki Joensuun pakinoiden helmiä: 42 valikoitua tarinaa, lyhyitä ja pitempiä.

Julkaistaan ennen vuoden 2022 loppumista.

Riemastuttava lukukokemus!

Kirjan erikoisuus on 14 pisteen tekstikoko, tavallista kirjan tekstiä huomattavasti suurempi. Tarjotaan vanhuksille ja muuten huonosti näkeville tasa-arvoinen lukuelämys!

Hämeenkosken Keskuspankissa 20 euroa, postitse 30 euroa



Jyrkin Kirjakulma

Lukutikku on tikku ja kirja

Lukutikun alkuperäinen tarkoitus oli kirjainten opettelu ja lukemisen avittaminen ennen kuin se lukijalta sujui helposti. Lukutikulla, aapistikulla tai muulla terävällä esineellä osoitettiin kirjainta, joka lukijan piti tunnistaa. Tavaamisessa se oli kätevää.

Sormi lukutikkuna

Janne Valkeeniemi-kirjan sivulla 42 muistellaan, miten Janne opetti naapurin Sirkkaa lukemaan. Lukutikun puuttuessa Janne osoitti kirjaimia sormellaan. Jannen metodissa ei opeteltu tavaamaan. Oppilas äänsi kirjaimia liukuen sanan loppuun. Hän oppi nopeasti hahmottamaan - ja lukemaan - koko sanan kerrallaan. Tästä lukemisen tekniikasta kehittyi helposti pikalukeminen, jolloin voi lukea = ymmärtää tekstin koko rivin tai kappaleen yhdellä katsomisella.

Lukutikut olivat yksinkertaisia kynän pätkiä tai hienosti muotoiltuja kuin korut.

Kirja nimeltä Lukutikku

On Lukutikku-palkinto lukemisen edistämisestä. Kirja nimeltä Lukutikku opastaa lukemisen harrastajaa kirjallisuuden syvempään tunteemukseen. Niin voi lukemisen ilo kasvaa. Mitä enemmän jostain asiasta tietää, sitä isomman tyydytyksen siihen tutustumisesta voi saada. Sama kokemus pätee kaikkiin taiteen lajeihin.

Minun lukutikkuni on vuodelta 1982. Kirja on antikvariaateissa myynnissä edelleen, edullisimmillaan 10 eurolla. Koska kirjallisuuden tietyt ominaisuudet ovat pysyneet ennallaan vuosisatoja, Lukutikku-kirja on käyttökelpoinen vuonna 2023.

Taitavat tekijät

Kirjan toimittajat olivat ai-



koinaan tunnettuja kirjallisuuden huippuja: Mirjam Polkunen, Pekka Suhonen ja Auli Viikari. Viimeisenä heistä kuoli Viikari tammi-kuussa 2022.

Kun heidän teostaan suositelen, tulee mieleen minulle rakas ajatus, joka on monia kuolemaa lähestyviä potilaita lohduttanut: ihminen kuolee, mutta hänen vaikutuksensa jää. Hän ei katoa tyhjyyteen.

Lukutikku koostuu selkeistä luvuista, joissa esitellään kirjallisuuden lajeja, runoutta, proosaa ja näytelmiä.

Lukijalle annetaan vinkkejä, miten hän voi kehittää lukutaitoaan, tavoitteena hänen lukemiskokemuksensa rikastuminen. Kirja toimii myös lukupiirin oppikirjana tehtävineen päivineen.

Sopivaa sillisalaattia

Lukutikulla on muitakin tunnettuja tekijöitä, jotka esittävät näkemyksiään omalla tyylillään. Kokonaisuus on jonkin verran sillisalaatti, mutta se ei haittaa. Monet poiminnat, esimerkit tutuista

kirjoista vahvistavat käsitystä kirjojen maailman monimuotoisuudesta, ja houkuttelevat lukemaan.

Kirjallisuus on ravintoa kuin ruoka. Romaanin voi lukea hotkaisten kuin vetäisi pikaisesti sisäänsä lautasellisen parhainta herkkua. Ehtimättä huomaamaan, miltä se oikeastaan maistui. Tai kirjan lukee pysähdellen, nautiskellen, sopivan hitaasti ja ehkä uudestaan. Siinä kirjaherkkuroo sisäfileestä.

Vääpeli opetti suomen kieltä

Vietin kesät maataloissa hoitolapsena. Heinäpellolla syöksyilevästä nappulapojasta ylenin haravakoneen kuljettajaksi. Fiksu hevonen osasi liikkua pellolla oikein ohjasinpa sitä miten tahansa.

Hämeenkyrössä 11-13-vuotiaana toimin Anselmi Vähätalon, ratsuväen vääpeli evp:n renkinä. Anselmilla oli kanala, jonka tuotanto muuttui toisinaan nahkamuniksi.

Ennen näkemättömiä pehmeitä munia ihmetellessäni kerrottiin, että vääpeli oli kiroillut kanalassa. Kanat järkyttyivät ja munivat keskosia. Muutamassa päivässä ne toipuivat traumasta ja munissa oli taas kuoret.

Kauniina kesäpäivänä kärkeäsin kanalasta lannoitetta kasvimaalle. Kottarissa oli kaksi etupyörää ja niiden päällä laudoista tehty laatikko, jossa velli loiskui kohtalaisesti yli laitojen.

Tervehdin kasvimaalla puuhailevaa Ansua.

-Tässä tulee. Minne mä sijoitan tämän materiaalin?

Kysyin vailla pahoja tarkoituksia. Asia asiana vain. Anselmi sai kielenkäyttöni seurauksena hepulin. Omaan mitättömään kiroiluunsa kylästyneille tekisi mieli laittaa malliksi kaikki kiro sanat, joita hän karjui naama punaisena. Antaa olla. Jos vaikka alaikäiset sattuisivat lukemaan.

Synaptorista saa tietää totuuden, ja totuus ei pala tulleksakaan. Tulta ja tulikiveä ja suuren tulisijan isännän nimiä sinkoili evp vääpelin harvahampaisesta suusta.

-Poika! P.....le! J.....ta! S.....n h.....tti! Se ei oo mitää materiaalia! Se on PASKAA!

Vääpelin renkinä olin totunut harrastamaan selektiivistä, valikoivaa kuuntelua,

eli erottamaan kiro sanojen tulvasta informatiiviset ilmaiset. Tällä kertaa jäin niitä vaille, ja yritin uudestaan:

- Mihin minä sijoitan tämän paskan?

- H.....tti! Sitä P.....le mihinkä SIJOTETA. Sää KIPPAAT sen tähän.

Pikkuisen häkellyin, kun vääpeli tarjosi niin paljon tietoa noin niukan sadatellun saattelemana. Kippasin käskyn mukaan ja käännyin kanalaan valmistamaan materi.... paskaseosta.

Vääpeli oli teknisesti käytännöllinen. Venevajaansa hän rakensi jatkuvasti huuhtelevan vesiklosetin. Käymälän reikien alla loiskuivat Kyrösjärven aallot vapaina. Sieltä ei koskaan tarvinnut eliminoida materiaalia.

Hän teki myös ruokaa. Kerran hänen ottopokansa ja minä nautimme vääpelin keittämää hernesoppaa.

Emme voineet niellä kolmea lusikallista enempää. - Tää on pahaa. Ei pysty.

Ansu kuittasi nopeasti (jätän kiro sanojen viitteetkin pois): - Pojat! Mää on tehny papusoppaa kolmelle sadalle miehelle. Eikä kuulunu pulinoita. Älkää ruvekko mun soppaa haukkumaan!

Yhdestä suusta lausuimme analyysin: - Joo! Nyt sää teit soppaa kolmelle, mutta suola laitoit 300:lle!

Vääpeli purki sisuksistaan tavalliset kymmenkunta kiro sanaa ja muutamia, joita en ennen kuullut enkä myöhemmin. Näin 60 vuotta myöhemmin pinnistelen muistiani. Hän ei koskaan käyttänyt kiro sanana vittua. Hän oli naisia arvostava upseeri ja herrasmies, ja ainoa henkilö, jolle olen nähnyt Jallu-lehden tulevan tilattuna kotiin.

Teneriffan kissat



Teksti Jyrki Joensuu
Kuvat Aleksi Joensuu

Maitoa saa lehmästä
Vettä virtaa hanasta
Bottasta tulee telkkarista
Kaikkea muuta saa joka puolelta

Aikuisten kuvitettu satu,
parodia, satiiri, sci-fi
Vailla malleja, ilman esikuvia,
mahdoton jäljitellä, ainutlaatuinen

Teneriffan kissat

Teksti Jyrki Joensuu, kuvat Aleksi Joensuu
160 sivua, 170 kuvaa,
kustantaja J&K Joensuu Oy 2020

Alex Grafex Galleria 30 euroa
Keskuspankki, 16800 Hämeenkoski
ke - to klo 12-18 pe - la klo 11-14

Kissat postitse 35 euroa.
Tilaus jyrki.joensuu@jkjoensuu.fi

Kissat jouluksi hyvään kotiin!